

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Antidota Evangelica contra horum temporum hæreses

Stapleton, Thomas

Antverpiae, 1595

47. Quoties volui congregare filios vestros sicut gallina congregat pullos suos sub alis suis, & noluisti?

urn:nbn:de:hbz:466:1-39546

Calvinus
quouis
Turca
procacior.

ipse ita Catholicis odio & execrationi sunt, ut si denuo superessent, indignissima illos nece conficerent. Quis vel Turca vel Iudæus hanc de Catholicis Christianis opinionem vel semel in animum demitteret? Sed quouis aut Turca aut Pagano sceleratior Calvinus, non animo tantum tam atrocem criminationem concipere, aut leuiter apud paucos effurire, sed & publicis monumentis consignare, adeoque in diuini verbi explicatione, quasi veritatem certam ac sacram, Sacrae Scripturae lectoribus totique posteritati commendatam ac testatam facere ausus est. Palpandam se prebet nefarij hominis maleuolentia, quæ nullis modestiæ finibus contineri potuit. Nihil quàm suam ipse immedicabilem animi ægri tudinem prodidit: & quàm impias animo cogitationes foueret, hæc virulenta oratione omnibus contestatum voluit.

47. *Quoties volui congregare filios vestros sicut gallina congregat pullos suos sub alis suis. & nolulistis?*

QVIA hæc Christi verba contra duo sua paradoxa manifestè facere Calvinus aduertit, eorum sensum studiosè peruertit. Vidit ex hoc loco arbitrij libertatem stabiliri, quæ vocanti & volenti Deo repugnet, quia eo volente congregare, homines congregari nolunt. Vidit ex hoc loco non omnem hominis circa salutis opus voluntatem ex Dei electione pendere, sicut ille singulariter docet, affirmans omnes qui credunt & conuertuntur, ex prædestinante Dei gratia conuerti, neminem iustificari nisi electum, & nunquam perire qui semel iustificatus est: vt sic apud eum nulla sit sufficiens aut adiuuans Dei gratia,

gratia, sed sola operans & efficax. Quæ omnia docet Instit. lib. 3. cap. 24. Quod (inquit) hic locus ad probandum liberum arbitrium, & arcanam Dei prædestinationem abolendam, à sophistis arripitur, facilis est solutio. Respondeo voluntatem Dei, cuius hic fit mentio, ab effectu esse considerandam. Quia videlicet verbo prædicationis omnes ad se promiscuè vocat, merito dicitur omnes ad se colligere. Et paulo post. Miror quosdam ita præfractò esse cerebro, ut ἐνδρωτορα θεων, quæ passim in Scripturis occurrunt nihil eos offendit, tantum hac in parte non admittant. Mox alibi dicit se hoc argumentum copiose tractasse. Id verò fecit loco præallegato num. 17. Sed ad hunc locum nihil aliud respondet, quam sicut in alijs Scripturis Deus dicitur irasci, brachia & manus extendere, quia quod humanum est, ad Deum transferatur, sic & in hoc loco se rem habere. Censet ergo Calvinus voluntatem Dei hoc loco non propriè & formaliter sed metaphoricè accipi, ut illud dicatur velle quod ab effectu aliquo vocationis externæ videtur velle, sicut dicitur irasci ab effectu vindictæ quam homines cum infigunt irasci solent, quam Dei voluntatem aliqui voluntatem signi vocant. Cæterum contra Calvinum certò tenendum est, voluntatem Dei hoc loco propriè & formaliter accipiendam esse, non metaphoricè. Nam & ipsa voluntas signi in Deo, quæ præcipit, prohibet, permittit, consulit, & operatur, à melioribus theologis, non metaphoricè & ab effectu, sed propriè & formaliter dici intelligitur. Propriè enim & formaliter Deus vult ea quæ præcipit & consulit fieri; volens quoque permittit ipsa mala; volens operatur præueniendo multa bona quæ suum effectum non fortiuntur. Vide Molinà q. 19. art. 6. disp. 1. Hoc autem loco ipsa Dei voluntas quæ

Voluntas
Dei vo-
cantis re-
fractarios
qualis.

beneplaciti vocatur, respectu sanè auxiliorū gratiæ Dei intelligitur; respectu autem operū ipsorum voluntas non absoluta & efficax seu consequens, quæ semper impletur, & cui non resistitur, sed antecedens & conditionata. Deus quippe vero voluntatis suæ affectu, vera bonitate & misericordia sua, voluit & frequenter voluit, Iudæum populū ad idola & alias impietates diffidentem, ad sese reuocare, & in sinum gratiæ suæ suppeditatis auxilijs. tam externis quā internis recolligere; sicut gallina vero & tenero affectu vagantes suos pullos vult ad se recolligere, ne à miluo vagantes rapiantur. Hunc sensum ipsa Christi allata similitudo à nobis extorquet; & sine tali sensu falsa erit similitudo proposita. Non enim metaphoricè sed propriè vult suos ad se pullos gallina colligere. Nec sequitur tamen quòd Deus efficaciter & absolutè ipsam conuersionem velit, quia gallina vult absolutè suos ad se pullos colligere, eò quòd Deus sic misericorditer vult cōgregare dispersos, vt cum iudicio & iustitia id faciat, non impetu & impulsu aliquo naturali. Dei autem iudicium hoc habet, vt rationalem creaturam pro modo conditionis eius ad se colligat, volentem scilicet, & diuinæ voluntati ac vocationi liberè acquiescentem. Quare causa hoc loco cur hæc Dei voluntas respectu conuersionis ipsius impleta non fuerit, adijcitur, *Et nolulistis*. Hanc quoque voluntatis humanæ repugantiā liberam fuisse, & ab ipsa profectam, pœna subsequens demonstrat; *Eccè relinquetur vobis domus vestra deserta*. Porro & sic liberam fuisse ad malum vt potuerint quoque sese conuertere ad bonum, eadem verba demonstrant, Non enim pro eo quod facere non poterant, tanta pœna plecterentur. Fuit ergo in
hac

hac Dei voluntate gratia sufficiens, tametsi non
 efficax: sufficiens, inquam, vt possent congregari,
 sed non efficax vt vellent, quæ vt deesset, ipsi in
 causa fuerint; quod illa Augustini sententia docet. *Gratia Dei adiuuat hominum voluntates* (nimirum
 quantum in se est, & antecedenter,) *qua vt non*
adiuuentur (scilicet efficaciter & cum effectu) *in*
ipsis itidem causa est, non in Deo: id est, quia ipsi nolunt
 hoc fit, non quia Deus non vult; qui, vt alibi Au-
 gustinus docet, *sic omnem hominem illuminat venientem*
in hunc mundum, vt omnes homines possint, si velint, ad Dei
præcepta seruanda sese conuertere. De Genesi contra
 Manichæos lib. 1. cap. 3. Vnde & rursus dicit. *Verum omnino est, omnes homines ad Dei præcepta complen-*
da sese conuertere posse si velint, sed præparatur voluntas à
Domino, & tantum augetur munere charitatis vt possint.
 Hanc Dei erga Iudæos præcipuè gratiam adiu-
 uantem, ac sufficienter præparantem, sed eorum
 sola culpa inefficacem, Christus hoc loco ad fu-
 turæ in eos vindictæ iustitiam demonstrandam
 commemorat. Idem facit alius Propheta. *Immun-*
ditia tua execrabilis, quia mundare te volui, & non es mun-
data à sordibus tuis. Et ne hæc Dei voluntas vellei-
 tas tantum quædam & metaphoricè dicta pute-
 tur, addit Propheta. *Multo labore sudatum est, & non*
exiuit de ea nimia rubigo eius, neque per ignem. Docet
 Deum multam illis & copiosam gratiam dedisse
 vt à peccatis suis mundarentur, illos tamen mun-
 dari noluisse. Non igitur à Dei sola electione, vt
 vult Calvinus, & absoluta eius voluntate, sed à
 Dei bonitate & libera hominum cooperatione
 pender hominis voluntas bona vt ad Deum con-
 uertatur, quod & perspicuè Augustinus docet,
Retract. lib. 1. cap. 22. vbi cõcludit contra Mani-
chæos, in potestate hominis esse mutare in melius voluntatē,

De pecc.
 mer. & re-
 miss. lib. 2.
 cap. 17.

Retract.
 lib. 1.
 cap. 10.

Ezech. 24.

fed addit contra Pelagianos, *banc potestatem nullam esse nisi à Deo detur*, id est, nisi Deus velit nos congregare, voluntatem præparare, adiuuare, &c. Calvinus, vt Pelagianismum excutiat, in Manichæorum dementiam incurrit.

Denique sic hunc locum explicat Calvinus, vt quum Christus hîc dicat voluisse se congregare, &c. ille dicat Christum hoc non voluisse, sed signum aliquod voluntatis suæ dedisse quasi hoc voluerit, sicut Deus quum punit, signum dat iræ

Calvinus
Christo
contradi-
cit.

quæ in eum non cadit. Sed quum ex hac expositione sequatur aut Euangelium hîc mentiri, aut Deum rem eandem velle ac non velle, hunc nodum Calvinus his verbis abruptit: *Solutio alibi à*

Instit. lib.
3. cap. 24.
num. 17.

nobis adducta sufficit, quamuis multiplex sit Dei voluntas quoad sensum nostrum, non tamen eum hoc & illud in se velle, sed pro sapientia sua variè multiplici attonitos reddere sensus nostros, donec cognoscere nobis dabitur mirabiliter eum velle quod nunc videtur esse voluntati eius aduersum.

Hæc ille. Concludit hoc loco sic Christum voluisse congregare quod reuera non voluit, sicut

Instit. lib.
1. cap. 18.
num. 3.

alibi docet Deum *mirabiliter velle peccata impiorum, quæ nunc propter præcepta eius in contrariū, voluntati eius aduersa videntur.* Et hanc blasphemiam

docens, iubet nos stare attonitos, &

Dei sapientiam mirari, sui cere-

bri spectrum Dei sapientiæ
nomine pallians.

(.....)

(..)

IN